

14

SOCIETAT DEL CONEIXEMENT I DE LA INFORMACIÓ

RESUM

La despesa d'R+D/PIB a les Illes Balears, segons les darreres dades disponibles de l'any 2005 (0,28%), representa tan sols un quart del total nacional (1,13%). Aquest endarreriment també es manifesta en comparar la despesa d'R+D/PIB, ja que les Illes Balears es troben entre les quatre comunitats amb valors inferiors al 0,5%.

La distribució de la despesa d'R+D per sector d'execució a les Illes Balears mostra que les empreses, varen experimentar un descens d'aquesta taxa l'any 2005 (25,07%). Les administracions públiques també han vist frenat l'augment de la seva taxa de creixement, que ha passat del 36,49% al 22,34%. La despesa a les universitats ha passat del 50,92% del total de la despesa en R+D l'any 2002, al 54,74% l'any 2005. Segons les dades de l'INE, el 2005 l'activitat d'R+D a les Illes Balears donava feina a 1.283 persones, de les quals 898,1 eren investigadors, es a dir, el 70%. La despesa mitjana per investigador ha estat de 68.483 euros, un valor per sota de la despesa a l'Estat espanyol. S'observa que a les Illes Balears aquesta despesa ha experimentat una alça durant el període 2002-2004, encara que hi ha hagut un retrocés del 2004 al 2005.

Pel que fa a l'innovació, l'any 2005 el percentatge de la despesa respecte del PIB va ser del 0,83%, dada molt positiva ja que representa més de la meitat del total nacional. La taxa acumulativa de creixement anual en innovació, respecte de l'any 2004, ha estat del 126,44%, que és molt superior a l'increment de despesa en innovació del conjunt de l'Estat espanyol (9,17%). A més, si comparem aquest increment amb la resta de comunitats autònomes, les Illes Balears figuren com la comunitat autònoma amb major taxa acumulativa de creixement i amb una gran diferència respecte de la resta de comunitats autònomes. D'altra banda, l'any 2005 el percentatge d'activitats innovadores de les empreses de les Illes Balears sobre el total espanyol va ser d'un 1,34%, fet que posa de manifest que les empreses de les Illes Balears cada cop tenen més pes sobre el total d'Espanya. Del conjunt d'indicadors de recerca i innovació de les Illes Balears en relació amb Espanya, destaca aquest indicador enfront de tots els altres, ja que és l'únic que supera l'1%.

14.1.

INTRODUCCIÓ

La Unió Europea s'acosta cada cop més a l'objectiu que es va fixar a l'Estratègia de Lisboa (2000) d'aconseguir arribar en R+D+I al 3% del PIB. Si s'assolís aquesta fita, la Comissió Europea estima que s'incrementaria la renda real en a prop d'un 3% i l'ocupació a Europa en un 1,4%. Una de les mesures per apropar-se a aquest objectiu és reeditar i reactivar al llarg dels anys els programes marc.

El VI Programa marc acaba el període de vigència l'any 2007. La Unió Europea prepara ja el nou programa (2007-2013) mitjançant l'elaboració d'estudis i la realització de consultes entre els participants als programes anteriors. Entre les principals novetats del futur programa marc, destaca un increment important del pressupost (un 63% enfront del programa anterior), nous mecanismes de finançament de projectes, creació de regions de coneixement, servei d'assistència únic per a possibles participants, etc.

Així mateix, reforça l'espai europeu d'investigació, que pretén, entre altres coses, que Europa compateixi un marc comú normatiu d'investigació, que hi

hagi mobilitat efectiva transnacional d'investigadors i que es creïn infraestructures d'investigació d'àmbit mundial i grups interdisciplinaris especialitzats que atreguin recursos humans i financers mundials.

D'altra banda, Espanya ha intensificat la línia de promoció de la investigació amb el programa Ingenio 2010. L'objectiu d'aquest programa és, entre d'altres, incrementar els recursos econòmics dedicats a R+D+I (amb un mínim del 25% en l'actual legislatura i l'assoliment del 2% d'R+D del PIB l'any 2010) per aconseguir de manera efectiva l'objectiu de Lisboa perquè els recursos dedicats amb el Pla nacional d'R+D+I es reconeixen insuficients, i aconseguir major participació de les entitats privades al sistema d'innovació (per arribar al 55% de la contribució el 2010). Els programes per aconseguir aquests objectius són: Consolidar, Cénit, Avanza i Euroingenio, que pretenen l'augment de la massa crítica i l'excel·lència investigadora i la incorporació laboral dels investigadors; la promoció de la participació entre universitats, empreses i centres tecnològics; la incorporació de la societat de la informació als ciutadans i empreses i la promoció de l'ús de les tecnologies de la informació, i la promoció de la participació espanyola al Programa marc.

Pel que fa a les Illes Balears, està vigent el Pla de ciència, tecnologia i innovació (2005-2008). L'objectiu general d'aquest pla és incidir en el reforçament del sistema d'innovació de les Illes Balears mitjançant una sèrie de programes que es dirigeixen a objectius concrets. Els anys

2005 i 2006 han suposat el dos primers anys d'execució efectiva del Pla, amb accions concretes sobre el sistema d'innovació, fet que ha permès obtenir informació sobre com enfocar l'aplicació del Pla en anys posteriors.

14.2.

ANÀLISI DEL SISTEMA D'INNOVACIÓ DE LES ILLES BALEARS

En complir-se una dècada des de la promulgació de la Llei de la ciència a les Illes Balears, és el moment oportú per fer una recapitulació de l'evolució del sistema d'innovació.

S'inclouen en aquesta anàlisi l'estudi dels anys de què les fonts oficials disposen d'informació estadística completa. Aquestes fonts són l'Institut Balear d'Estadística de les Illes Balears (IBAE), l'Institut Nacional d'Estadística (INE), l'estadística d'activitats d'R+D i l'enquesta sobre innovació tecnològica a les empreses.

S'ha produït en els darrers anys un augment de la despesa total d'R+D, a causa de l'increment de la despesa en R+D executada en el sector públic i, sobretot, de l'augment experimentat en la despesa executada per les empreses. (Vegeu el quadre A I-126).

No obstant aquest creixement, respecte del conjunt de l'Estat espanyol i la resta de països industrialitzats, les Illes Balears han acumulat un important endarreriment quant a la despesa d'R+D. La despesa

d'R+D/PIB a les Illes Balears de l'any 2005 (0,28%) representa tan sols un quart del total nacional (1,13%).

Aquest endarreriment també es manifesta en comparar la despesa d'R+D/PIB de totes les comunitats autònomes de l'Estat espanyol. (Vegeu el quadre A I-127).

Tan sols quatre comunitats autònomes sobrepassen l'1% de la despesa d'R+D respecte del PIB regional; així mateix, tan sols quatre comunitats presenten valors inferiors al 0,5%. Les Illes Balears es troben entre les quatre comunitats amb valors inferiors al 0,5%.

Pel que fa innovació, l'any 2005 el percentatge de la despesa respecte del PIB va ser del 0,83%, dada molt positiva ja que representa més de la meitat del total nacional. La taxa acumulativa de creixement anual en innovació, respecte de l'any 2004, ha estat del 126,44%, que és molt superior a l'increment de despesa en innovació del conjunt de l'Estat espanyol (9,17%).

A més, si comparam aquest increment amb la resta de comunitats autònomes, les Illes Balears figuren com la comunitat autònoma amb major taxa acumulativa de creixement i amb una gran diferència respecte de la resta de comunitats autònomes.

La distribució de la despesa d'R+D per sector d'execució a les Illes Balears i les taxes acumulatives de creixement per sectors es mostren en el gràfic AI-92.

En aquest gràfic s'aprecia com les empreses de les Illes Balears, després de recuperar posicions en la despesa total en R+D

entre l'any 2003 i l'any 2004, amb una taxa acumulativa de creixement del 65%, han experimentat un descens d'aquesta taxa l'any 2005 (25,07%).

Les administracions públiques, tot i que en menor grau, també han vist frenat l'augment de la seva taxa de creixement, que ha passat de 36,49 % al 22,34%. La despesa en les universitats, a pesar de continuar mantenint el major pes en el sistema d'innovació de les Illes Balears, ha passat del 50,92% del total de la despesa en R+D l'any 2002, al 52,34% l'any 2004 i al 54,74% l'any 2005, dades que indiquen una taxa acumulativa de creixement baixa en tot el període (2,78% i 4,58%). Es podria indicar que la tendència és cedir part del pes de la seva participació a favor de les administracions públiques i les empreses.

Segons les dades de l'INE, el 2005 l'activitat d'R+D a les Illes Balears donava feina a 1.283 persones, de les quals 898,1 eren investigadors, és a dir, el 70%. Durant el període 2004-2005, el nombre d'investigadors va augmentar en 163,1, això és: una taxa acumulativa de creixement del 22,19%. Així mateix, la proporció d'investigadors en relació amb el total de personal en R+D tendeix a augmentar.

A les Illes Balears la despesa mitjana per investigador ha estat de 68.483, un valor per sota de la despesa observada a l'Estat espanyol. S'observa que a les Illes Balears aquesta despesa ha experimentat una alça durant el període 2002-2004, encara que hi ha hagut un retrocés del 2004 al 2005. (Vegeu el quadre A I-128).

La distribució del nombre d'investigadors per sector d'execució no és homogènia. Tant a Espanya com a les Illes Balears el sector que té més investigadors és el d'ensenyament superior, el sector amb menys investigadors no coincideix, ja que a Espanya correspon a l'Administració i a les Illes es tracta del sector empresarial. (Vegeu el quadre A I-129.)

El 2005 més de la meitat dels investigadors a les Illes Balears (60%) correspon al sector d'ensenyament superior. El sector privat empra menys d'un quart dels investigadors (15%) i la resta pertany a l'Administració pública (25%). Es detecta, respecte d'anys anteriors, una tendència en augment relatiu dels investigadors en les empreses que compensa la disminució relativa observada en l'ensenyament superior. (Vegeu el gràfic AI-93.)

Pel que fa a l'estructura productiva, les empreses de les Illes Balears de menys de 200 empleats representen un 49,95% del total de les empreses. A més, la despesa total en activitats innovadores del 2005 respecte del 2004 s'ha incrementat notablement, amb un augment de 206%. (Vegeu el quadre A I-130.)

Aquest augment consolida l'increment d'anys anteriors i mostra el notable esforç que fan les empreses en innovació any rere any.

D'altra banda, el percentatge d'activitats innovadores de les empreses de les Illes Balears sobre el total espanyol l'any 2005 va ser d'un 1,34%, fet que posa de manifest que les empreses de les Illes Balears cada cop tenen més pes sobre el total

d'Espanya. Del conjunt d'indicadors de recerca i innovació de les Illes Balears en relació amb Espanya, destaca aquest indicador enfront de tots els altres, ja que és l'únic que supera l'1%.

Les empreses industrials de les Illes Balears continuen essent de sectors de caràcter tradicional i de contingut tecnològic baix i mitjà, sense que aquest fet exclouï la possibilitat que determinades empreses apliquin en alguns dels processos tecnològics modernes i noves

Pel que fa als sectors d'alta i mitjana-alta tecnologia, els sectors manufacturadors de tecnologia mitjana hi destaquen per damunt de tot (amb un 91,18% en volum de xifra de negocis). En aquest sector les àrees de major protagonisme són les de la construcció naval (41,21%) i maquinària i equips (33,83%). (Vegeu el quadre A I-131.)

S'ha de ressaltar que no es disposa de dades referents als sectors de tecnologia punta, però cal suposar que mantindran la seva importància com en els anys anteriors. Això es pot veure si s'analitza l'evolució de la xifra de negocis per sectors al llarg dels anys: els serveis d'alta tecnologia en activitats informàtiques són els que tenen major xifra de negoci (entre un 40% i un 60%), i el segueixen el sector de correus i telecomunicacions (40%-50%), el sector de la construcció naval (aprox. 40%) i el sector de maquinària i equips (30%-40%). (Vegeu el quadre A I-132.)

Aquesta estructura difereix notablement de l'estructura de la mitjana nacional, en què predominen en termes de xifra de

negocis i venda de productes el sector de l'automòbil, el sector de correus i telecomunicacions i la indústria química.

Finalment, pel que a les patents, els models d'utilitat i el disseny industrial, destaca el fort increment de les patents a escala nacional que hi ha hagut en els darrers tres anys a les Illes Balears (45% del 2004 al 2005, i 14% del 2005 al 2006), cosa que denota l'activitat creixent del sector de recerca i innovació a les Illes Balears. A més, segons les darreres dades disponibles (2005), hi ha hagut una tendència a la baixa de les sol·licituds de models d'utilitat en l'àmbit nacional, però hi ha hagut un creixement notable de les sol·licituds de disseny industrial. (Vegeu el quadre A I-133.)

14.3.

ELS RESULTATS DE LA POLÍTICA D'R+D+I

La planificació de la societat del coneixement a les Illes Balears es concentra en el Pla de ciència, tecnologia i innovació de les Illes Balears (2005-2008). Per primera vegada les Illes aborden les necessitats del sistema d'innovació d'una forma integrada. A la MEMÒRIA del CES de l'any 2005 s'explica extensament l'estructura i els continguts d'aquest pla.

Per executar els diferents programes i subprogrames del Pla, s'identifiquen tota una sèrie d'instruments financers competitius (beques, subvencions) i no competitius (convenis, contractes programa). Les acti-

vitats que s'han fet en aquest marc durant l'exercici del 2006, englobades en el programa corresponent, es resumeixen a continuació.

14.3.1. PROGRAMA DE POTENCIACIÓ DE RECURSOS HUMANS

Els recursos humans són el factor limitant de la capacitat d'absorció i de producció de coneixements d'un sistema d'innovació, i aquest continuar essent un dels punts més dèbils de les Illes Balears. Per això, es va considerar prioritari fer un esforç en aquest sentit.

a) Oferta de beques predoctorals (BOIB núm. 90, de 27 de juny de 2006). L'any 2006 es varen concedir 15 beques predoctorals, tres més que l'any 2005, amb una despesa total de 62.550. Al final del 2006 el nombre actiu de becaris predoctorals era 47. Aquesta nova convocatòria presentà dues novetats com a resultat de la publicació de l'Estatut del personal investigador en formació. La primera és l'extensió dels beneficis del sistema de Seguretat Social als becaris dels dos primers anys, encara que no tinguin la consideració de treballadors assalariats subjectes a l'Estatut dels treballadors i a la resta de legislació laboral, i la segona és la contractació laboral, amb determinats requisits, per als dos anys següents del programa.

b) Borses de viatge fora de les Illes Balears (BOIB núm. 88, de 22 de juny de 2006) per als beneficiaris d'una beca predoctoral del Govern de les Illes Balears.

Durant l'any 2006 s'han concedit un total de 17 borses de viatge amb una despesa total de 41.595,5 euros. En la convocatòria del 2006 s'han inclòs, com a novetat, ajudes perquè els becaris puguin fer presentacions en congressos científics.

- c) Durant l'any 2006 es va firmar un nou Conveni específic de col·laboració entre el Ministeri d'Educació i Ciència i la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al desenvolupament del Protocol general relatiu al Programa d'incentivació de la incorporació i la intensificació de l'activitat investigadora (Programa I3) per un import de 1.470.000 euros i que permetrà la incorporació d'11 doctors al sistema d'R+D de les Illes Balears.

14.3.2. PROGRAMA DE REFORÇAMENT DE LA BASE CIENTÍFICA

Aquest programa s'encamina a dos objectius fonamentals: reforçar l'estructuració del sistema d'R+D públic per incrementar-ne la competitivitat i l'eficàcia, i reforçar i crear infraestructures.

- Grups competitius (BOIB núm. 178, 26 de novembre de 2005). Aquestes ajudes tenen com a objectiu reconèixer l'esforç i l'activitat de grups que concorren habitualment a fonts de finançament estatal i internacional i obtenir un bon nivell de qualitat investigadora. D'un total de 52 sol·licituds, s'han concedit 40 ajudes, amb un import total de 40.000 euros.
- Projectes d'R+D per a grups emergents i competitius (BOIB núm. 145, de 19 d'octubre de 2006). Es varen publicar ajudes per a tres línies de subvenció diferents amb un import de 185.000 euros per a l'any 2006. Les tres noves línies de subvenció es resumeixen en la destinada a grups de joves investigadors de les Illes Balears, que permetria donar suport a grups emergents; la destinada a fomentar i reforçar la investigació en les ciències socials i humanitats i, per acabar, una tercera línia que pretén donar suport a la investigació interinstitucional amb la finalitat de mobilitzar el coneixement complementari en diverses temàtiques científiques. L'any 2006 tan sols es va resoldre el programa per al foment de grups de joves investigadors i grups emergents. D'un total de 32 sol·licituds presentades, es varen concedir 26 projectes.
- Ajudes per organitzar reunions, congressos, seminaris, simposis i jornades de caràcter científic i tecnològic a les Illes Balears (BOIB núm. 97, d'11 de juliol de 2006). Al final del mes de desembre del 2006 s'havien rebut 14 sol·licituds, de les quals se n'han concedit 10, amb una despesa total de 41.990 euros.
- Conveni firmat amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques l'any 2005 per elaborar un projecte de gestió integrada de la zona costanera de les Illes Balears (projecte GIZC Balears). L'any 2006 s'ha dotat el GIZC amb 500.000 euros, que s'han traduït en diversos projectes, principalment d'estudis geològics, biològics i ambientals del litoral de les Illes Balears i de sistemes de captació d'informació marina.

Continua vigent el protocol de col·laboració iniciat l'any 2002 i amb acabament el 2011 per fer obres de construcció i d'ampliació de centres d'investigació. L'aportació anual de la Direcció General d'R+D+I és d'uns 450.759,08 euros. A més, el Govern de les Illes Balears confinança la construcció de l'Edifici d'Instituts Universitaris i l'aplicació i la millora de la xarxa de comunicacions de la UIB amb una despesa de 500.000 euros.

El 25 de setembre de 2006, la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació va firmar un protocol de col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears amb l'objectiu d'enfortir la capacitat investigadora de l'Institut Universitari d'investigació en Ciències de la Salut (IUNICS) mitjançant el cofinançament al 50% de la dotació de mobiliari per a l'edifici del IUNICS, amb una despesa de 100.000 euros anuals durant l'any 2006 i l'any 2007 i una aportació anual de 100.000 euros dels pressupostos dels anys 2006, 2007 i 2008 per a les despeses de manteniment.

La Direcció General d'R+D+I va efectuar una transferència de capital per un import de 100.000 euros a l'Institut Balear de la Salut per satisfer les despeses derivades del projecte de rehabilitació integral i de condicionament de dos pavellons a l'Hospital Joan March per ubicar-hi la Fundació Caubet-Cimera. D'altra banda, va efectuar una aportació de 441.387 euros per a la dotació d'un animalari que compleixi els requisits de qualitat i serveis que s'estableixen per a un centre d'excel·lència investigadora d'àmbit internacional.

14.3.3. PROGRAMA DE FOMENT DE L'ARTICULACIÓ DEL SISTEMA D'INNOVACIÓ DE LES ILLES BALEARS

Quant al foment de l'articulació del sistema d'innovació de les Illes Balears per potenciar que les empreses i les entitats de les Illes Balears patentin els seus resultats d'investigació i per permetre'n la protecció i l'explotació, es va afegir a la convocatòria d'accions especials aquesta possibilitat. Durant el 2006, es varen concedir 7 ajuts per formalitzar patents amb un pressupost de 63.153,00 euros.

Així mateix, el mes d'octubre del 2005 es va publicar una convocatòria d'ajudes a entitats privades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per dur a terme projectes de recerca, desenvolupament tecnològic i innovació. Aquesta convocatòria té vigència fins al 2007. Durant el 2006 es va continuar concedint ajuts per dur a terme aquests projectes. El pressupost destinat a aquest efecte va ser de 321.206,80 euros.

Finalment, s'ha concedit una subvenció a la Fundació Kovacs per desenvolupar i mantenir el lloc web www.espalda.org. L'import de la subvenció ha estat de 100.000 euros. L'interès d'aquest projecte radica en el fet que ofereix informació sobre l'esquena des del vessant científic enfocada als professionals, i del vessant divulgatiu destinada al públic general. Per tant, fomenta la investigació científica i l'interès social envers aquest tema.

14.3.4. PROGRAMA DE SUPORT A LA INNOVACIÓ I A LA CREACIÓ D'EMPRESES INNOVADORES

Per potenciar el sistema de recerca i d'innovació, és fonamental donar suport a la innovació i promocionar la creació d'empreses innovadores, sobretot dins l'àmbit de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC). En aquesta tasca destaca, de forma genèrica, el paper de la Fundació IBIT, que implusa iniciatives que faciliten el progrés de la societat balear en els camps de la societat del coneixement i de la innovació tecnològica. Aquestes iniciatives es concreten en forma de projectes (regionals, nacionals o internacionals) que estan relacionats amb els diferents aspectes de suport a la innovació i la creació d'empreses innovadores. L'any 2006 el Govern va donar una subvenció a la Fundació IBIT per un total de 676.641,39 euros per finançar aquests projectes.

No menys important és el suport a la innovació en el sectors tradicionals. En aquesta àrea és fonamental mantenir la cooperació entre la política d'innovació i la política industrial en la seva contribució a la generació d'un entorn competitiu. Un aspecte central que s'ha de resoldre és la racionalització de la xarxa de centres tecnològics i les seves estratègies de col·laboració nacional o internacional per aconseguir un elevat nivell d'eficàcia.

Per això, s'ha obtingut finançament FEDER (un 50%) per adquirir equipament, posar-lo en marxa, formar el personal dels centres tecnològics i reorientar-lo cap al sector per treballar en xarxa i de forma

coordinada a fi d'obtenir una massa crítica de generadors i de transferència de tecnologia suficient.

Al final del 2005 es va signar, per aquest concepte, un conveni específic amb cadascun dels centres tecnològics que té vigència fins al 2007, amb el pressupost següent: INESCOP, 250.000 euros; CETEBAL, 200.000 euros; ITEB, 240.000 euros; PIME Menorca, 180.000 euros, i la Fundació IBIT, 240.000 euros.

Pel que fa al suport a la recerca i la innovació en el sector turístic, destaca per sobre de tot el projecte SAITUR (2006-2007), que consisteix en un sistema de suport a la innovació turística a les Illes Balears i que ha disposat d'un pressupost de 4.680.000 euros (50% FEDER).

La Comissió Europea va aprovar aquest projecte en la convocatòria d'accions innovadores i implica el llançament d'un centre d'R+D+I (anomenat CIDTUR), la transferència de tecnologia sobre turisme, l'execució dels seus primers projectes pilot i l'animació de tot el sistema d'innovació de les Illes Balears. Durant el 2006 s'han fet les actuacions següents:

- Disseny de la definició estratègica i de gestió del CIDTUR.
- Creació d'una taula sectorial sobre TIC i turisme.
- Realització d'un estudi de prospectiva sobre la creació d'un clúster del sector audiovisual a les Illes Balears.
- Prospectiva del perfil TIC del turista que visita les Illes Balears.

- Creació d'una incubadora d'empreses de base tecnològica a Eivissa orientada a emprenedors dins la cadena del valor del turisme.
- Disseny d'un projecte pilot de l'oferta pictòrica virtual de les galeries d'art i museus de Palma obert a actuacions a Eivissa i Menorca.
- Establiment de sinergies de CIDTUR amb la resta de centres tecnològics de les Illes Balears, així com amb la Xarxa d'Antenes Tecnològiques, i afavorir l'especialització en turisme d'algunes entitats de la Xarxa.

Durant el 2006, es va firmar el conveni entre el Govern central i el Govern de les Illes Balears per crear de manera conjunta la Fundació CIDTUR i per cofinançar-ne les despeses corrents en un 50%. Se'l va dotar inicialment d'un pressupost de 60.000 euros.

Un altre projecte que cal destacar en l'àmbit turístic és el projecte Aus de Balears: www.ausdebalears.org. Aquest projecte de bioturisme, iniciat l'any 2004, està enfocat a oferir tota la informació necessària per observar les aus amb l'objectiu d'oferir nous productes turístics i que siguin respectuosos amb el medi ambient. És d'especial interès a determinades àrees de les Illes Balears (albufera de Mallorca, albufera des Grau de Menorca o ses Salines d'Eivissa i Formentera), on el seu prestigi i l'interès que provoca ha crescut entre els aficionats a l'ornitologia. L'any 2006 tingué un pressupost de 42.000 euros, dedicats principalment a mantenir i ampliar el portal.

D'altra banda, s'ha de mencionar el projecte IberAvanthotel, una iniciativa de la Direcció General de Recerca, Desenvolupament i Innovació, Git consultors (que és el coordinador), la Fundació IBIT, Universidad de Playa Ancha (Xile), Cámara de Turismo de Viña del Mar i ECOREDLATINA (Xile). Aquest projecte consisteix a millorar l'anterior sistema Avanthotel i implantar-lo a les Pitiüses, on ja estava implantat la versió anterior i a regions turístiques de Xile, on el sector turístic suposa un dels principals motors econòmics.

Per últim, la Direcció General de Recerca, Desenvolupament i Innovació ha participat en el projecte europeu CIPHER (Comparing Innovation Frameworks in European Regions) per elaborar una metodologia de treball comuna per crear i consolidar polítiques adients d'innovació en l'àmbit regional partint de l'anàlisi i l'experiència de cadascun dels socis.

En sectors complementaris a l'activitat turística, s'ha mantingut un portal de serveis nàutics, www.balearsnautic.com, amb la finalitat d'implicar tot el sector empresarial nàutic esportiu entorn de l'oferta conjunta de serveis nauticoesportius que hi ha a les Illes Balears, de manera que aquest portal satisfaci les possibles necessitats de serveis dels navegants que visiten les nostres costes. El pressupost destinat durant el 2006 ha estat d'uns 200.000 euros.

Pel que fa al suport a la innovació i la creació d'empreses innovadores, hi ha també el foment a la creació d'empreses innovadores i de base tecnològica com una eina vital per potenciar el sistema de recerca i innovació de les Illes Balears.

Per això, en aquest objectiu, l'any 2006 va tenir lloc la cinquena edició del Concurs d'Innovació amb l'objectiu d'impulsar el desenvolupament de projectes, idees i empreses relacionats amb la tecnologia i la innovació. En el concurs hi va haver dues modalitats: l'una per a idees de projectes d'innovació tecnològica i l'altra per a plans de negoci d'empreses innovadores de base tecnològica de nova creació. En total es presentaren 49 propostes en ambdues modalitats (20 més que l'any anterior), i el pressupost total destinat a premis va ser de 165.000 euros.

Destaca que en aquesta edició del concurs es va convocar un premi especial d'innovació en turisme i un premi especial d'innovació en arquitectura amb criteris de desenvolupament sostenible, cadascun dotat amb 15.000 euros

Una altra activitat que cal destacar en aquest objectiu és la incubadora d'empreses de base tecnològica situada al Parc BIT. Es tracta d'una iniciativa per proporcionar diversos serveis logístics i tecnològics a les empreses que s'hi instal·lin. Durant el 2006 han estat ubicades al Parc BIT 6 empreses, i hi ha 8 empreses en preincubació. També s'han organitzat cicles de formació i trobades sectorials. El pressupost destinat durant el 2006 ha estat d'uns 250.000 euros.

Un darrer aspecte, però no menys important per promocionar la recerca i la innovació a les Illes Balears, és el suport a les entitats o unitats d'interfície, que intenten facilitar el contacte entre l'entorn científic i l'entorn productiu del sistema d'innovació perquè, entre altres coses, es produeixi

transferència de tecnologia i coneixements perquè els dos entorns es beneficiïn mútuament de les sinergies esdevingudes.

Dins aquest marc, destaca la Xarxa d'Antenes Tecnològiques, que és una xarxa física i virtual de centres de suport a empreses innovadores i emprenedores de les Illes Balears coordinada per la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació. Els objectius de la xarxa són, entre d'altres, informar, assessorar i analitzar nous projectes; facilitar l'intercanvi d'idees; fomentar la cooperació entre agents d'innovació i empresaris; donar suport a empreses i emprenedors, i fomentar la cultura científica.

L'any 2006 es va firmar un conveni entre el Govern de les Illes Balears i els agents del sistema d'innovació de les Illes Balears per desenvolupar, mantenir i animar el portal d'innovació www.balearsinnova.net. La finalitat del portal és fomentar la innovació entre empreses, emprenedors i tota la societat de les Illes Balears i aconseguir ser el punt de trobada entre l'oferta i la demanda d'innovació. El conveni el varen subscriure la Universitat de les Illes Balears, a través de la seva Oficina de Suport a la Recerca (OSR); l'INESTUR (Institut d'Estratègia Turística); el CBE (Centre Balears Europa); la FUEIB (Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears); el CEEI-IDI; l'IDI Palma; l'IDI Manacor; l'IDI Eivissa; l'IDI Ciutadella; la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Mallorca, Eivissa i Formentera; la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Menorca; la CAEB Mallorca; la CAEB Menorca; la CAEB Eivissa; PIME Mallorca; PIME

Menorca; PIME Eivissa i Formentera; l'IFOC (Institut de Formació Ocupacional de Calvià), i diversos centres tecnològics: el ParcBIT, CETEBAL (Centre Tecnològic Balear de la Fusta), INESCOP (Institut Tecnològic de Calçat i Connexes), Fundació IBIT, ITEB (Institut Tecnològic de la Bijuteria) i Centre d'Investigació i Foment de la Qualitat de PIME Menorca.

Així mateix, es va convocar una línia d'ajuts per als membres de la Xarxa d'Antenes per dur a terme projectes d'innovació i que es va dotar amb 791.000 euros. Es varen rebre un total de 31 sol·licituds i se'n varen concedir 25, amb més de 500.000 euros concedits.

14.3.5. PROGRAMA DE DIFUSIÓ DE LA CULTURA CIENTÍFICA

Les activitats d'apropament de la ciència a la societat de les Illes Balears que ha fet la Direcció General d'R+D+I en el marc d'aquest programa han estat les següents:

- Setmana de la Ciència. Entre el 6 i el 21 de novembre de 2006 va tenir lloc la sisena edició de la Setmana de la Ciència, activitat que es fa simultàniament a totes les comunitats autònomes i que està emmarcada en la Setmana Europea de la Ciència i la Tecnologia. Aquesta activitat permet que tots els centres d'investigació i tecnològics obrin les portes i ens mostrin les activitats que s'hi duen a terme. Durant l'edició de l'any 2006 es varen fer un total de 459 activitats, un 47% més que l'edició anterior.
- Seminari sobre Espais de Ciència. Durant els dies 8, 9 i 10 de març de 2006 va tenir lloc un fòrum de discussió sobre els espais dedicats a la ciència, com ara les fires de ciència, les setmanes de la ciència, les exposicions, etc., i amb especial referència al futur Museu de la Ciència de les Illes Balears.
- Fira de la Ciència de les Illes Balears. Durant els dies 27, 28 i 29 d'abril de 2006 a Mallorca i els dies 11, 12 i 13 de maig de 2006 a Eivissa va tenir lloc la cinquena edició de la Fira de la Ciència amb la temàtica «Ciència i tecnologia de la mar». Una de les novetats va ser l'exposició «La Mar, el Mar. La Mediterrània Font de Vida», organitzada en col·laboració amb el Departament de Biologia de la Universitat de les Illes Balears, l'IMEDEA i el Centre Oceanogràfic de les Illes Balears.
- Història de la Ciència a les Illes Balears. Durant l'any 2006 s'han editat els dos primers volums de la col·lecció «Història de la Ciència a les Illes Balears», fruit d'un conveni amb la Universitat de les Illes Balears.
- Col·lecció *La ciència a les Illes Balears*. Amb aquesta col·lecció es pretén posar en relleu i a l'abast de tots edicions en facsímils d'obres representatives de la producció científica que s'ha dut a terme a les Illes Balears al llarg de la història. Durant l'any 2006 se'n va editar el cinquè volum *La recerca marina a les Illes Balears. Els orígens de l'oceanografia espanyola*, Pere Oliver Reus (dir).

- Seminari 100 Anys d'Oceanografia. Durant el mes de novembre es va fer un cicle de conferències sobre la recerca marina a les Illes Balears.
- Durant el mes de setembre es va fer la tercera edició del Seminari Internacional d'Innovació i Turisme (INTO), orientat aquesta vegada al turisme de salut, i que es va fer a Palma i Calvià amb una assistència de 200 persones. Destaca com a novetat l'organització d'un concurs de comunicacions científiques i pòsters, amb l'ànim de potenciar i de donar a conèixer els avenços actuals en l'àrea d'innovació i turisme a escala mundial. La dotació va ser de 2.500 euros.

14.4.

SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

En aquest apartat es fa un ràpid repàs de l'estat de la Societat de la informació a les Illes Balears i, a més, es fa un exercici de comparació respecte de l'estat de les altres comunitats autònomes amb relació a aquest aspecte.

El primer punt que cal tractar fa referència a la implantació d'Internet dins les llars de les Illes Balears, així com a la utilització que en fan els ciutadans.

Respecte al percentatge de llars que disposen de connexió a Internet, les Illes Balears es troben en una situació bastant bona, ja que el 45,8% de les llars ja disposen d'algun tipus de connexió a la xarxa. Aquest valor és quasi 5 punts per-

centuals superior a la mitjana nacional i només el superen dues comunitats autònomes, Catalunya i Madrid.

Pel que fa al tipus de connexió a internet i la seva distribució, s'ha de destacar que el tipus de connexió predominant és la banda ampla (RDSI, ADSL o cable). Concretament el 39,6% de les llars de les Illes Balears disposen de connexió a internet per banda ampla, el que vol dir que, de cada 10 llars que diposen de connexió a internet, més de 8 tenen banda ampla. Dit d'una altra manera la ràtio entre el nombre de llars que disposa de connexió a internet per banda ampla pel nombre de llars que diposa d'internet suposa un 0,86, que és la més alta de l'Estat espanyol.

Si es contempla el nombre de persones que utilitza internet, les Illes Balears també ocupen un lloc destacat entre les comunitats autònomes, amb un 53,7% de la població que ha utilitzat internet en els darrers 3 mesos, només superada una altra vegada per Catalunya i Madrid. Ara bé, aquest percentatge dista molt de l'esperat cent per cent que en un futur no molt llunyà es vol assolir. (Vegeu el quadre A I-134.)

Amb referència a les empreses, tractarem les quatre característiques més importants referents sempre a la societat de la informació. Concretament ens referim a la connexió a Internet, al tipus de connexió, a les empreses que disposen de pàgina web, i al comerç electrònic. (Vegeu el quadre A I-135.)

Pel que respecte al percentatge d'empreses amb accés a Internet, les comunitats autònomes es situen entre el 85% i el

99%. Les Illes Balears es troben entre les tres primeres comunitats autònomes, prop de 4 punts percentuals per sobre de la mitjana estatal.

Per altra banda, si ens fixam en el percentatge d'empreses que disposen d'accés per banda ampla, les Illes Balears ocupen una posició mitjana (amb un 93,89%), lleugerament inferior a la mitjana de l'Estat, però a només 4 punts percentuals de les dues primeres comunitat autònomes, Madrid i Canàries.

Respecte al nombre d'empreses amb pàgina web, les Balears es troben just per davall de la mitjana, amb un 48,93%, enfora de la Comunitat de Madrid (amb un 59,25%) o Catalunya (amb un 56,02%) i podem dir que, decididament, aquest és un aspecte a millorar dins el camp de la Societat de la Informació a les Illes Balears.

Pel que fa al comerç electrònic, el percentatge d'empreses que ofereixen serveis de comercialització a través d'Internet té relació amb el volum de negoci de vendes per la xarxa que realitzen les empreses. Per tant aquest indicador ens pot servir per estudiar de manera indirecte les vendes a través d'Internet.

En termes generals, a Espanya aquest índex és prou alt, situant-se entre el 92% i el 100%, i amb una mitjana del 97,2%.

Les Illes Balears es troba entre les cinc comunitats autònomes on aquest percentatge és major, amb un 98,8%.

Per últim, comentar les iniciatives que va participar el Govern de les Illes Balears durant l'any 2006 referides a la Societat de la Informació:

- Projecte Ciutats Digitals (2004-2007): Consistent en implantar un programa pilot a Calvià, Mancomunitat Nord de Mallorca i Formentera com possible projecció a la resta del territori de les Illes Balears del potencial i utilitats de les noves tecnologies en l'economia, la societat i en la prestació de serveis de la pròpia administració. Amb un pressupost global del projecte de 5.100.000 euros (25% de la CAIB).
- Projecte Pla AVANÇA: Que té l'objectiu d'aconseguir l'adequada utilització de les Tecnologies de la Informació i Comunicació, contribuint a l'increment de la productivitat i la competitivitat, així com a la promoció de la igualtat, accessibilitat i millora de la qualitat de vida dels ciutadans. Amb un període d'execució de 2006-2007 i un pressupost durant 2006 (40% pressuposat del Govern Central) de: 400.354 euros invertits en la inclusió dels discapacitats i tercera edat en la societat de la informació.